

REKENKAMERCOMMISSIE SMALLINGERLAND

EVALUATIE ONDERZOEK 2006-2009

uitgevoerd door

Nysius van Rijn
Lindeconsult
Garyp

REKENKAMERCOMMISSIE SMALLINGERLAND

EVALUATIE ONDERZOEK 2006-2009

uitgevoerd door

**Nysius van Rijn
Lindeconsult
Garyp**

Drachten, juni 2010

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
	1.1. Aanleiding	3
	1.2. Verantwoording	3
	1.3. Leeswijzer	3
2.	ENQUÊTE	4
	2.1. Algemene tevredenheid	4
	2.2. Het model	5
	2.3. Onderzoekskwaliteit	5
	2.4. Behandeling rapporten door de raad	7
	2.5. Behandeling rapporten door college en ambtelijke organisatie	8
	2.6. Betrokkenheid	9
	2.7. Samenwerking	9
	2.8. Communicatie	10
3.	GESPREKKEN MET BETROKKENEN	12
	3.1. <i>Gesprek met raadsdelegatie</i>	12
	3.2. <i>Gesprek met burgemeester en gemeentesecretaris</i>	13
	3.3. <i>Gesprek met rekenkamercommissie</i>	14
4.	ANALYSE	16
	4.1. Taak en positie rekenkamercommissie	16
	4.2. Kwaliteit	16
	4.3. Onafhankelijkheid en communicatie	16
	4.4. Kosten en baten	17
5.	AANBEVELINGEN	18

BIJLAGEN

1. Brief rekenkamercommissie dd 14 oktober 2009
2. Brief college van B&W dd 5 november 2009
3. Enquête

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Rekenkamercommissie Smallingerland (hierna af te korten als 'rkc') is in 2006 van start gegaan. Evenals bij veel andere gemeenten is sprake van een commissie met interne (raads-)leden en externe leden, onder leiding van een externe voorzitter. Deze zogenaamd gemengde commissie wordt ambtelijk ondersteund door een medewerkster van de griffie.

In de herfst van 2009 heeft de commissie besloten om zichzelf via een kort evaluatief onderzoek "de maat te nemen". Immers, in maart 2010 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats en wordt de samenstelling van de rkc gewijzigd, in ieder geval voor wat betreft de interne leden. De rkc heeft besloten om Lindeconsult te vragen dit onderzoek uit te voeren en daarvan een rapportage aan de rkc voor te leggen. Lindeconsult heeft deze opdracht aanvaard; het navolgende is een weergave van het resultaat van dit onderzoek.

1.2 Verantwoording

In overleg met de rkc is besloten om het onderzoek op de volgende wijze uit te voeren. Na een korte dossierstudie (verordening, werkwijze, reglement van orde, jaarverslagen, uitgebrachte rapporten) wordt een internetenquête uitgezet onder alle raadsleden (inclusief de griffier), de leden van het college van B&W, de ambtelijke top en de leden van de rkc. De resultaten daarvan worden gebruikt als voeding voor verdiepende gesprekken met vertegenwoordigers van genoemde respondentgroepen. Uit het geheel van resultaten wordt de eindrapportage vervaardigd.

Het onderzoek is aangekondigd via een brief van de rkc dd 14 oktober 2009 (bijlage 1). In reactie op deze brief ontving de rkc een brief van het college van B&W (bijlage 2), waarin de medewerking aan het onderzoek beperkt wordt tot een toelichting op het standpunt van het college, eerder in bestuurlijk commentaar op de onderzoeken van de rkc verwoord.

Deze omstandigheid heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de voortgang van het onderzoek.

1.3 Leeswijzer

Allereerst worden de resultaten van de internetenquête gepresenteerd, vervolgens wordt een samenvattend hoofdstuk gewijd aan de uitkomsten van de vraaggelbesprekken. In de analyse tracht de onderzoeker de verschillende resultaten met elkaar te verbinden tot een beeld, dat kan dienen voor eventuele keuzes, die het gevolg zijn van deze evaluatie. Het rapport wordt afgesloten met enkele aanbevelingen, die de onderzoeker doet vanuit de gevonden resultaten en de mening van de onderzoeker over mogelijke verbeteringen en aanpassingen.

2. ENQUÊTE

Aan hand van een grove lijst van mogelijke vragen is in overleg met de rkc een selectie gemaakt, die vervolgens is bewerkt tot een lijst met (grotendeels) meerkeuzevragen. Bij een aantal vragen is tevens gelegenheid geboden om het gegeven antwoord nader toe te lichten. Voor de presentatie van de vragenlijst aan de potentiële respondenten is gebruik gemaakt van het programma "Enquête via Internet". Bijlage 3 is de papieren versie van de internet vragenlijst.

De respondenten zijn via een persoonlijke e-mail op 7 november 2009 uitgenodigd om deel te nemen aan de enquête; op 22 november 2009 is via een reminder gevraagd om - in geval van non response - alsnog de enquête in te vullen. Op 7 december 2009 is de antwoordmogelijkheid beëindigd.

Het aantal respondenten is tegenvallend.

Respondenten	Respons
Raadsleden, inclusief de griffier, exclusief raadsleden die lid zijn van de rkc	12
Externe leden van de rkc	4
Raadsleden, lid van de rkc	3
totaal	19

Een groot deel van de 31 raadsleden heeft niet gerespondeerd. Toch acht de onderzoeker het totaal aantal ontvangen reacties uit de raad groot genoeg om als een totaalmening van de raad te mogen worden geïnterpreteerd. Ook de spreiding over de verschillende fracties is waarschijnlijk representatief, gezien de opmerkingen daarover gedurende het gesprek met de raadsdelegatie in december. Aangezien de enquête anoniem is afgenomen, is dit niet met zekerheid vast te stellen. Het feit dat 100% van de leden van de rkc de vragen heeft beantwoord is natuurlijk vanzelfsprekend.

2.1 Algemene tevredenheid

Op de vraag naar de tevredenheid over het functioneren van de rkc wordt genuanceerd geantwoord.

Bent u tevreden over het functioneren van de rkc?		
	Raad (n=12)	Rkc (n=7)
tevreden	8	6
niet tevreden/niet ontevreden	1	1
ontevreden	1	-
zeer ontevreden	2	-

Het is opvallend dat een aantal raadsleden niet echt tevreden lijkt. Deze constatering is van belang, aangezien ontevreden raadsleden idealiter niet zouden moeten bestaan. In de toelichting bij deze vraag wordt o.a. genoemd dat de onderzoeken wel degelijk en professioneel zijn, maar dat de politieke gevoeligheid niet altijd wordt begrepen. Ook de binding met de raad zou kunnen verbeteren.

De wijze waarop de rkc de kritiek van het college van B&W weerlegt wordt door één respondent als niet stevig genoeg omschreven.

Ook in de volgende twee vragen over tevredenheid zien we genuanceerde meningen.

Is de rkc erin geslaagd een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het lokaal bestuur?		
	Raad (n=12)	Rkc(n=7)
Ja	5	5
Enigszins	4	2
Nauwelijks	2	-
Nee	1	-

Uit de incidenteel gegeven toelichting blijkt dat het werk van de rkc nieuwe informatie oplevert en dat de raad meer mogelijkheden krijgt om sturing en controle uit te oefenen. Anderzijds functioneert de rkc volgens één respondent te eigenstandig.

Is de rkc erin geslaagd een bijdrage te leveren aan de versterking van de controlerende taak van de gemeenteraad?		
	Raad (n=12)	Rkc(n=7)
Ja, volledig	5	2
Ja, enigszins	4	5
Neutraal/geen mening	1	-
Nee, grotendeels niet	1	-
Nee, in het geheel niet	1	-

Enkele respondenten geven enige toelichting: "Het werk van de rkc helpt wel degelijk bij de controlerende taak. De raad krijgt meer inzicht en krijgt een beeld van wat wel en wat niet wordt gerealiseerd. De rkc doet controlerende zaken, waar raadsleden vaak niet aan toekomen."

Uit de drie tabellen blijkt dat de rkc zelf meer tevreden is dan de raad. Op zich is dit niet verwonderlijk, want als je jouw werk goed doet, dan moet je dat ook terugzien in deze antwoorden. Het gevaar voor enige zelfingenomenheid ligt echter op de loer. Ook de rolinvulling door de rkc behoeft enige kanttekening; een enkel raadslid spreekt van politieke ongevoeligheid, eigenstandig optreden en zelfs van tendentieuze onderzoeken. In de vraaggesprekken zal op deze materie nader worden ingezoomd.

2.2 Het model

De raad van Smalingerland heeft gekozen voor een gemengde commissie, ondersteund door een griffiemedewerkster. Hoewel er in Nederland een beweging lijkt te bestaan, waarin gemengde commissies worden omgevormd tot volledige externe commissies, is daarvoor in Smalingerland geen aanleiding. Noch de raadsleden, noch de griffier, noch de leden van de rkc vinden een wijziging van belang. De onafhankelijkheid van de interne leden is voldoende gewaarborgd en de betrokkenheid van allen is een 'garantie' voor werk dat er toe doet. Ditzelfde geldt voor de ondersteuning van de rkc. Deze wordt door allen in goede handen gezien van de plaatsvervangend raadsgriffier, die fungeert als ambtelijk secretaris.

2.3 Onderzoekskwaliteit

De rkc is onafhankelijk en mag zelf bepalen welke onderwerpen worden onderzocht. De rkc heeft daartoe in het verleden de raad gevraagd om suggesties te doen en heeft aan de hand daarvan en vanuit de eigen verantwoordelijkheid een groslijst samengesteld van mogelijke onderwerpen.

Wanneer een onderwerp daadwerkelijk wordt geselecteerd, worden de raad en de organisatie in kennis gesteld van deze selectie en is er gelegenheid om hierop tijdens een presentatie van het voorgenomen onderzoek opmerkingen te maken en aanvullende suggesties te doen.

Over de onderwerpen die de rkc tot nu toe heeft onderzocht zijn alle respondenten op drie na redelijk tot zeer tevreden.

Bent u tevreden over de onderwerpen die de rkc heeft onderzocht?	
	Raad (n=12)
Ja, altijd	2
Ja, meestal	7
Neutraal/geen mening	3

Ten aanzien van het tot stand komen van de groslijst (de selectie van mogelijke onderwerpen) is ook een grote meerderheid tevreden. Een klein deel van de respondenten blijft ook hier enigszins negatief kritisch

Bent u tevreden over de manier waarop de rkc onderzoeksonderwerpen selecteert?	
	Raad (n=12)
Ja, altijd	1
Ja, meestal	9
Neutraal/geen mening	1
Nee, meestal niet	1

Volgens de bijgevoegde toelichtingen, zijn de raadsleden wel belangstellend, maar niet in alle gevallen direct intensief bij de onderwerpen betrokken; de mate waarin de raadsleden daadwerkelijk invloed uitoefenen op keuzes en werkwijze van de rkc is niet uit de beantwoording van de vragen af te leiden.

Het uiteindelijke resultaat van de onderzoeksactiviteiten wordt vastgelegd in rapporten. Op het moment dat dit evaluatie onderzoek startte, waren er drie rapporten verschenen:

- "Subsidieverlening in de gemeente Smallingerland" (juli 2007)
- "Bijzondere Bijstand in de gemeente Smallingerland 2002-2006" (december 2007)
- "Re-integratiebeleid Smallingerland" (mei 2009)

In de laatste fase van het evaluatie onderzoek verscheen het vierde rapport:

- "Zicht op grond en beleid"(december 2009)

Dit laatste rapport is niet meegenomen in de vraagstelling van de enquête, maar de behandeling van het rapport speelde wel een rol in de vraaggesprekken.

In de enquête is gevraagd naar de kwaliteit van de drie rapporten.

Wat vindt u van de kwaliteit van de onderzoeken?		Raad (n=12)	Rkc (n=7)
Subsidieverlening	zeer goed	1	-
	goed	8	7
	neutraal	-	-
	slecht	1	-
	zeer slecht	1	-
Bijzondere bijstand	zeer goed	1	-
	goed	6	6
	neutraal	3	1
	slecht	1	-
	zeer slecht	1	-
Re-integratiebeleid	zeer goed	2	2
	goed	4	4
	neutraal	4	1
	slecht	1	-
	zeer slecht	1	-

Het merendeel van de raadsleden is tevreden over de kwaliteit. Bij elk rapport is een klein deel van de respondenten negatief. Het valt op dat de rkc-leden zelf een hogere waardering geven aan de rapporten dan de raadsleden.

Rekenkamerrapporten worden in bijna alle gevallen afgesloten met conclusies en aanbevelingen. Met name de aanbevelingen dienen voor de dagelijkse praktijk van de uitvoering van het beleid zich te richten op gewenste (en uitvoerbare) veranderingen en veronderstellen een lerend effect te hebben op zowel raad, college als ambtelijke organisatie. Volgens de respondenten is dit beeld nog genuanceerder dan de kwaliteit van de rapporten, zoals blijkt uit onderstaande tabel, gebaseerd op de antwoorden van de 12 raadsleden.

Vindt u de aanbevelingen van de rkc praktisch uitvoerbaar en gericht op een lerend effect?	praktisch uitvoerbaar	gericht op lerend effect
Ja, altijd	3	3
Ja, meestal	3	5
Soms wel, soms niet	3	2
Nee, meestal niet	3	2

Uit gegeven toelichtingen blijkt dat er verwachtingen binnen de raad zijn, die niet of niet geheel worden beantwoord door de aanbevelingen: "Vaak nietszeggend, te weinig gericht op de rol van de raad", maar ook juist wel: "Ben nog niet gestuit op niet uitvoerbare aanbevelingen".

Een toelichtende opmerkingen mag zeker niet onvermeld blijven: "Wat mij betreft wel, alleen moet wel iedere ontvanger er van willen leren".

2.4 Behandeling rapporten door de raad

Opvallend is, dat de raadsleden zelf zeer wisselend oordelen over de mate waarin de behandeling van de rapporten recht doen aan de kwaliteit en de inhoud daarvan. De rkc-leden zijn veel meer de mening toegedaan, dat hier weinig te wensen overblijft.

Vindt u dat de behandeling van de rapporten door de raad recht doet aan de kwaliteit en de inhoud van die rapporten?	Raad (n=12)	Rkc (n=7)
Ja, volledig	-	4
Ja, ten dele	7	3
Neutraal/geen mening	2	-
Nee, niet volledig	3	-

Respondenten hebben hier uitgebreid gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het geven van een toelichting. In het kader van deze evaluatie is het van belang om een aantal opmerkingen integraal op te nemen.

- "De raad bestaat niet in onze gemeente en helaas worden dus ook de rapporten niet door de raad behandeld, maar door een aantal coalitie- en oppositieraadsleden."
- "De raadscommissie kijkt vaak door een politieke bril en dat komt de behandeling niet altijd ten goede."
- "De raad beschouwt de rapporten niet als onderdeel van de controlerende taak, maar verpolitiekt ze."
- "In principe wel. Er lijkt zich echter een patroon af te tekenen in de reacties op de rapporten door de verschillende fracties. Dit geeft voeding aan het gevoel dat sommigen per definitie geneigd zijn positief te reageren en anderen per definitie negatief. Dat zou jammer zijn. Bij de behandeling/beoordeling van rapporten zou politiek geen rol mogen spelen. Dat dit wel het geval is bij het verbinden van consequenties aan rapporten, lijkt mij onvermijdelijk."
- "Slecht rapport, beperkte behandeling...."
- "Vaak ondervindt de raad enige tegenstand van het college."

2.5 Behandeling rapporten door college en ambtelijke organisatie

Nadat de rkc een onderzoeksrapport heeft vastgesteld, wordt het college in de gelegenheid gesteld om bestuurlijk te reageren op dat rapport. De reactie is van belang, want die wordt opgenomen in het rapport en geeft de rkc nog een laatste mogelijkheid om op punten van kritiek of andere opmerkingen te reageren.

De bestuurlijke reactie neemt natuurlijk een belangrijke plaats in, wanneer de besluitvorming in de raad over conclusies en aanbevelingen plaatsvindt.

Respondenten zijn in meerderheid niet erg tevreden over de bestuurlijke reactie.

Heeft u de bestuurlijke reactie van het college, zoals opgenomen in de rapporten, als positief en zorgvuldig ervaren?	Raad (n=12)	Rkc (n=7)
Ja, zonder meer	1	-
Ja, meestal wel	2	-
Neutraal	2	2
Nee, meestal niet	7	5

Zowel de raad als de rkc oordelen overwegend negatief. Van de raad is nog wel een kwart positief over de bestuurlijke reactie. In de toelichting wordt onder andere opgemerkt dat het erop lijkt dat het college op voorhand negatief is. Dit leidt ondermeer tot een defensieve reactie. Daarbij wordt niet in alle gevallen aandacht besteed aan de kern van het onderzoek. De kans om de resultaten van de rkc te gebruiken als opstap voor verbetering en gezamenlijk leren wordt daarmee onvoldoende of in het geheel niet benut.

Naast de bestuurlijke reactie wordt verwacht dat college en ambtelijke organisatie het rapport gebruiken om gewenste acties te ondernemen. Deze acties kunnen direct worden afgeleid uit de verschillende rapporten, dan wel het resultaat zijn van de beraadslagingen in de raad.

Wat vindt u van de manier waarop college en ambtelijke organisatie omgaan met de resultaten?	Raad (n=12)	Rkc (n=7)
Zorgvuldig en adequaat	1	-
Enigszins terughoudend, maar wel constructief	2	1
Neutraal	2	2
Opvolgend als het niet anders kan	7	4

Ook ten aanzien van deze vraag zijn de respondenten negatief. In de verschillende toelichtingen klinkt feitelijk één geluid door: indien de organisatie (inclusief het college) de positie en de functie van de rkc als positiever zou benaderen, zouden de effecten van de onderzoeksresultaten veel meer betekenis krijgen voor de kwaliteit van de beleidsuitvoering.

2.6 Betrokkenheid

Een rkc werkt in de context van de organisatie en ten behoeve van de raad. De betrokkenheid van de verschillende gremia is van belang want alleen als die groot is, mag worden verwacht dat de onderzoeken ook de juiste impact hebben. De mate van betrokkenheid van de ambtelijke organisatie wordt door de raadsleden als niet voldoende beoordeeld. Voor de raad zelf is er een gemengd beeld, voor het college is er een verschil tussen raad en rkc.

Zijn het college, de raad en de ambtelijke organisatie voldoende betrokken bij het werk van de rkc?		Raad (n=12)	Rkc (n=7)
College	Ja	8	3
	Nee	4	4
Raad	Ja	7	5
	Nee	5	2
Ambtelijke organisatie	Ja	4	3
	Nee	8	4

Nu is de rkc weliswaar onafhankelijk en met name werkzaam ten behoeve van de raad, maar voor het implementeren van gewenste veranderingen en/of verbeteringen is de ambtelijke organisatie van belang en die wordt op haar beurt aangestuurd door het college.

In de enquête is ook een vraag opgenomen over de betrokkenheid van de burgers van Smalingerland. Over de volle breedte van de respondenten worden daarbij grote vraagtekens geplaatst. Verrassende nieuwe ideeën hierover worden in de toelichtingen niet gevonden. Een deel van de respondenten vindt ook dat de raad in haar volksvertegenwoordigende functie voldoende betrokken is.

2.7 Samenwerking

In den lande zijn bewegingen waarneembaar, waarbij rkc's van verschillende gemeenten gaan samenwerken, soms zelfs geheel tot één gezamenlijke commissie worden gesmeed. Dit gebeurt vooral bij de kleinere gemeenten, maar niet uitsluitend!

Vindt u dat de rkc samenwerking zou moeten zoeken met andere (Friese) rkc's?	Raad (n=12)	Rkc (n=7)
Ja	1	4
Nee	7	3
Weet niet	4	-

De respondenten zijn verdeeld, want de afweging van kosten en baten is moeilijk te maken. Enerzijds wordt het tijdsaspect (veel overleg etc.) als negatief gewogen, anderzijds als positief (efficiëntie). De expertise uitwisseling wordt in het algemeen als positief gezien, maar de afstemming van werkzaamheden tussen verschillende gemeentelijke commissies is op zich weer een heel lastige. De kans op kwaliteitsverbetering wordt door een aantal respondenten als waardevol benoemd, samenwerking in incidentele gevallen (bv bij een vergelijkbare onderzoeksopzet over een zelfde onderwerp) verdient toch de voorkeur boven een echt gezamenlijke rkc, bv in de vorm van een personele unie.

2.8 Communicatie

De vragen die betrekking hebben op de communicatie met de rkc en over het werk van de rkc geeft een 100% score op in de goede zin van het woord. Alle raadsleden zijn op de hoogte van voorgenomen onderzoeken en worden tussentijds via diverse kanalen goed op de hoogte gehouden van voortgang etc.

Tot zover de resultaten van de enquête voor zover het alle respondenten betreft. Er zijn ook nog enkele vragen aan uitsluitend de rkc leden gesteld. Daarbij moet worden opgemerkt, dat slechts 5 leden deze vragen hebben beantwoord. Door een technische fout van de onderzoeker, zijn twee interne (raads-)leden van de rkc op een dwaalspoor gezet en hebben zij deze vragen niet kunnen beantwoorden.

De vragen aan de rkc betreffen de eigen werkwijze en de (inhoudelijke) kwaliteit van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor.

De rkc kent een reglement van orde en een op papier vastgelegde werkwijze. De antwoorden over de mate waarin deze werkwijze ook daadwerkelijk wordt gevolgd geven een 100% bevestigende score op.

Voorafgaand aan het bestuurlijk wederhoor wordt de ambtelijke organisatie in de gelegenheid gesteld om te reageren op het rapport van bevindingen. De rkc leden zijn in meerderheid redelijk positief hierover. Vier van het vinden het feitelijk wederhoor ten dele positief en zorgvuldig, één van het zelfs zonder meer positief en zorgvuldig.

Ten aanzien van de kwaliteit van het bestuurlijk wederhoor zijn de meningen binnen de rkc minder positief. Drie van de leden nemen een middenpositie is (niet positief, niet negatief), twee leden vinden de bestuurlijke reactie grotendeels niet positief en niet zorgvuldig.

De laatste vraag is een verbijzonderingen van de eerder gestelde vraag naar de betrokkenheid van raad, ambtelijke organisatie en college. Gevraagd is nu een oordeel over die al dan niet aanwezige betrokkenheid te geven.

	Goed	Redelijk	Matig	Slecht
College	-	1	2	2
Raad	3	2	-	-
Ambt. Organisatie	-	3	2	-

Het beeld dat uit deze tabel spreekt is verre van positief en behoeft enige verdieping. In het volgende hoofdstuk, geschreven naar aanleiding van de gevoerde gesprekken, wordt getracht die verdieping te realiseren.

Zoals gebruikelijk is aan alle respondenten aan het eind van de enquête de gelegenheid geboden om nog opmerkingen te maken of anderszins. Daarvan is door een aantal gebruik gemaakt. De opmerkingen staan hierna integraal weergegeven.

- "Geen, doorgaan op deze manier."
- "Voor mij als raadslid vervult de rekenkamer een belangrijke functie. Ben tevreden over de resultaten daarvan."
- "De rapporten van de rekenkamer hebben niet bijgedragen aan beleidsverbeteringen. Rekenkamer kost alleen maar geld. Onderzoeken worden weer aan dure bureaus uitbesteed. Ben benieuwd hoe de rekenkamer zijn werk zelf beoordeelt."
- "Het instrument rekenkamer(commissie) is in aanzet fantastisch voor de controlerende rol van de raad. Hoe deze rkc functioneert, heeft mij ervan overtuigd dat het anders zou moeten worden opgezet: met oog voor de verschillende rollen van raad en college en in gedachten houdend wat de positie van de rkc is en dat die bedoeld is ter versterking van de controlerende rol van de raad. Ik stoor mij daarnaast ook buitengewoon aan een rkc-voorzitter die zichzelf buitengewoon graag in de belangstelling zet, terwijl bescheidenheid passend zou zijn."
- "In de huidige situatie lijkt het mij erg onverstandig als de commissie ooit zou besluiten eigen leden onderzoek te laten verrichten op het gemeentehuis. Ik heb niet het idee dat de commissie dit van plan is maar wil het toch even kwijt."

3. GESPREKKEN MET BETROKKENEN

Teneinde de enquêteresresultaten volledig te kunnen interpreteren is een groepsgesprek met een delegatie van de raad en een gesprek met de voltallige rekenkamercommissie onderdeel van het onderzoek. Daarnaast heeft een gesprek plaatsgevonden met de burgemeester en de gemeentesecretaris, met als insteek een verduidelijking van het standpunt van het college (en in relatie daarmee van de ambtelijke organisatie) betreffende de rekenkamercommissie en dit evaluatief onderzoek, zoals verwoord in de brief van 28 oktober 2009 (bijlage 2).

In alle gevallen is van het gesprek een verslag gemaakt door de zorg van Inge Ruijs van het bureau Notulaat. Dit verslag is vervolgens aan de gesprekspartners voorgelegd en waar nodig gecorrigeerd en/of aangevuld.

Toegezegd is, dat de inhoudelijke elementen van de gesprekken als bouwstenen voor deze verslaglegging worden gebruikt. Dit gebeurt in geanonimiseerde teksten, waardoor het onmogelijk is om uitspraken aan personen te koppelen. Dit laatste geldt uiteraard niet voor het gesprek met de burgemeester en de gemeentesecretaris, aangezien zij het collegestandpunt helder en expliciet hebben aangegeven. Dit hoofdstuk geeft een afzonderlijke presentatie van de drie gesprekken in de volgorde dat deze hebben plaatsgevonden.

De presentaties zijn een zo objectief mogelijke samenvatting van de gesprekken. Beoordelingen en kwalitatieve opmerkingen worden vermeden, maar door de manier van samenvatten en de keuzen die de onderzoeker daarin maakt, is van enige kleuring toch wel sprake.

Wanneer er aanleiding is tot kwalitatieve opmerkingen, dan treft u die aan in het volgende hoofdstuk "Analyse".

3.1 Gesprek met raadsdelegatie

Op maandag 14 december 2009 is gesproken met een delegatie van raadsleden. Hierbij waren, met uitzondering van de VVD, alle partijen vertegenwoordigd.

Het gesprek heeft zich vooral gericht op de kwaliteit van het rekenkamerwerk en de verhoudingen tussen rkc en de overigen organisatiedelen.

De raadsleden zijn over het geheel genomen in meerderheid tevreden over de kwaliteit van de resultaten. Ook de gekozen onderwerpen kunnen op steun rekenen. De rkc heeft ook een toegevoegde waarde, want door de onderzoeken komen zaken aan de orde, waar de raad niet of onvoldoende aan toe komt. Ook onbekende aspecten worden boven tafel getrokken. Alleen de grootste collegepartij is in grote lijnen zeer ontevreden over de rkc en de resultaten. Volgens deze fractie zijn de doelstellingen onduidelijk, het ontbreekt aan de duidelijke kaderstelling voor de rkc en de rapporten moet beter leesbaar en scherper geformuleerd worden.

Bij de behandeling in de raadscommissie, wat overigens niet door alle raadsleden als een goed podium wordt gezien, worden de besprekingen vaak teveel in de vorm van politieke discussies gevoerd, terwijl het meer om de inhoud zou moeten gaan. De aanbevelingen van de rkc zijn een welkome stimulans voor de raad. Deze raad slaagt er in een te beperkt aantal gevallen in om haar kaderstellende rol waar te maken en ook de controlerende taak komt daardoor niet volledig uit de verf. Juist door het werk van de rkc wordt de raad gewezen op het belang van deze twee rollen van de raad. Voor een aantal leden van de raad zou een plenaire inhoudelijke bespreking van de resultaten (lees: rapporten) van de rkc in de raad van toegevoegde waarde kunnen zijn. Niet in eerste instantie de discussie met het college, maar eerst inhoudelijk binnen de raad.

Overigens trekken raadsleden zelf het boetekleed aan ten opzichte van de kaderstellende en controlerende taak: "Wij zijn daarin te laks".

De raadsleden achten een gezonde kritische houding vanuit college en ambtelijke organisatie ten opzichte van het werk van de rkc een goede zaak. Maar in Smallingerland lijkt deze situatie nogal verscherpt te zijn, waardoor er defensief gedrag ontstaat en de constructieve insteek vanuit de rkc-rapporten niet meer tot zijn recht kan komen. De leden van de raad betreuren deze gang van zaken.

Het eerste rapport over subsidieverlening wordt door de raadsleden wat hoger gewaardeerd, aangezien het meer meetbare resultaten heeft opgeleverd. Budgettair zijn er ten opzichte van de rkc geen vraagtekens. Met belangstelling wordt uitgekeken naar het onderzoeken over de inhuur van derden. Weliswaar iets anders dan het uitbesteden van werk (zoals de rkc zelf doet), maar deels afhankelijk van vergelijkbare variabelen.

3.2 Gesprek met burgemeester en gemeentesecretaris

Dit gesprek heeft plaatsgevonden op donderdagochtend 17 december 2009.

De eerste vraag betreft natuurlijk het niet aan dit onderzoek op de voorgestelde wijze willen meerwerken. Het college hanteert het ongeschreven standpunt dat er in kwalificerende zin geen meningen worden geventileerd over gemeentelijke organen, dus ook niet over de rkc. De opvattingen van het college zijn neergelegd in de bestuurlijke commentaren bij de verschenen rapporten. Naar die bestuurlijke reactie wordt in het gesprek regelmatig verwezen.

Ook ten aanzien van de kwaliteit en de bruikbaarheid van de rapporten, en de aanbevelingen worden geen uitspraken gedaan en wordt verwezen naar de reeds gepubliceerde reacties. Het feit dat verschillen van mening uitgebreid de pers halen is volgens de gesprekspartners geen probleem. In een discussie is het altijd mogelijk om van mening te verschillen.

De organisatie werkt altijd mee aan verzoeken om informatie, etc. Vanuit het college is een aantal keren kritiek geuit op de aanpak, de uitvoering, het resultaat, de suggesties of de toon van de onderzoeken, of een combinatie van deze vijf zaken. Raad en rkc vinden dat misschien niet altijd even leuk, maar discussie hoort plaats te vinden.

Over de mate waarin de rkc erin slaagt om de controlerende taak van de raad te versterken wordt het oordeel aan aderen overgelaten. Ook over het model en de samenstelling van de rkc doet het college geen uitspraken.

De informatie vanuit de rkc wordt als "adequaat" omschreven en desgevraagd heeft het college ook wel tussentijds gereageerd op (voorgenomen) onderzoek. Dat was informeel, want de verantwoordelijkheid is in die gevallen onverlet aan de rkc gelaten.

Overleg met de rkc, zoals laatstelijk rond het grondbeleid, wordt gevoerd. Soms is dit gebeurd op initiatief van de rkc, soms op initiatief van het college. Maar wat is het nut van dit overleg als het resultaat is, dat er niets van de elementen wordt overgenomen? Overigens lag een deel van hetgeen de later verschenen aanbevelingen in dit rapport betrof al in concept gereed, naar aanleiding van de nieuwe Grexwet.

Om dit soort strubbelingen te voorkomen heeft de ambtelijke organisatie voor het nieuwe onderzoek naar uitbesteding aangeboden om in de startfase commentaar te leveren op de onderzoeksopzet. Dit heeft tot enige aanpassing geleid, maar of die de essentie van het commentaar raken, dient volgens het college nog te blijken.

Op de vraag hoe bijzonder Smallingerland is, gezien opmerkingen over normenkaders, bureaucratie en kaderstelling, wordt uitgebreid gereageerd. De ambtelijke capaciteit is in

kwantitatieve zin tot een zeer laag niveau teruggebracht. Een deel van de uitvoering is uitbesteed, bureaucratische aspecten zijn zoveel mogelijk geëlimineerd. Dit betekent weinig leidinggevend en veel vrijheid voor medewerkers. Dat wordt gewaardeerd.

De consequentie is ook zo weinig mogelijk nota's etc. in de wetenschap dat dit kan leiden tot vragen van toezichthouders. En dat terwijl de toezichtdruk alleen maar toeneemt. "Wij zijn de grootste gemeente die wordt geleid als een kleine".

De bestuurlijke cultuur is dan ook: niet teveel praten en liefst informeel, maar serieus.

3.3 Gesprek met de rekenkamercommissie

Aan het begin van de reguliere vergadering van de rkc op 6 januari 2010 heeft het gesprek in het kader van dit onderzoek plaatsgevonden. Daarbij was de commissie met uitzondering van één intern lid voltallig aanwezig.

Er is een verschil in "tevredenheid" over de verschenen rapporten tussen de rkc en de raadsleden. De leden van de rkc vinden dit verschil niet zo opvallend, want in hun ogen geven de rapporten vaak inzicht in zaken en vormen zij een bevestiging van vermoedens van raadsleden, terwijl de rkc leden door hun directere betrokkenheid mogelijk wat meer de waarde van de rapporten kunnen beoordelen.

De rkc leden zijn er van overtuigd, dat de aanbevelingen daadwerkelijk hebben geleid tot aanpassingen en/of verbeteringen in de gemeentelijke organisatie. De nieuwe subsidieverordening is daarvan een voorbeeld. En ook rond het re-integratiebeleid zijn goede stappen gezet.

De onafhankelijkheid van de gemengde commissie is feitelijk geen issue. De raadsleden in de rkc weten precies wat hun positie is en evenals in het gesprek met de raadsleden is de onafhankelijkheid op geen enkel moment punt van discussie. De versterkte betrokkenheid met het gemeentelijk gebeuren wordt wel als een sterk pluspunt ervaren.

De op papier gezette werkwijze wordt volgens de leden van de rkc in de dagelijkse praktijk gevolgd. Daarbij speelt zorgvuldigheid een belangrijke rol. Dat geldt bijvoorbeeld bij de selectie van het onderzoeksbureau dat een voorgenomen onderzoek moet uitvoeren. De prijs-kwaliteitverhouding en de inhoudelijke aspecten in een offerte zijn van uiteindelijke doorslaggevende betekenis. Wel wordt geconstateerd, dat in sommige situaties de afstand tussen de rkc en het uitvoerend onderzoeksbureau wat groot is geweest. Daaraan moet gewerkt worden, bv door actieve betrokkenheid bij interviews.

De discussie(s) over het te hanteren normenkader tussen college en rkc vormen een rode draad door de afgeronde onderzoeksprocessen. Landelijk geldende normen, beleidskaders en methoden van onderzoek spelen hierbij een rol. Het college is van mening dat de rkc zou moeten uitgaan van in Smalingerland geldende normen, terwijl de rkc uitgaat van een normenkader dat bestaat uit een combinatie van wetten, eigen regels van de gemeente en algemeen aanvaarde regels. Het blijft, in de ogen van de rkc-leden, in alle gevallen de rkc die het uiteindelijke normenkader vaststelt.

Hier doorheen speelt de mentale positionering van zowel de rkc t.o.v. het college als het college t.o.v. de rkc. Over en weer wordt halsstarrigheid, vooringenomenheid en eigenwijsheid als karakteristiek niet geschuwd. Deze omstandigheid maakt een vruchtbare discussie als basis voor een ontvankelijke situatie rond onderzoeksresultaten bijna onmogelijk.

Overigens is de rkc tevreden over de medewerking van de ambtelijke organisatie, waar het gaat om informatieverstrekking.

Een opvallend aspect vormen ambtelijk en bestuurlijk wederhoor. In zijn algemeenheid zijn deze twee procedures van groot belang in het rekenkamerwerk. En beide worden door de commissie ook in de werkzaamheden gerealiseerd. Desgevraagd wordt aangegeven, dat de ambtelijke organisatie om commentaar wordt gevraagd en dat met dat commentaar binnen de rkc eventuele bijstellingen of accentueringen in het rapport van bevindingen worden opgenomen. Vervolgens vindt het bestuurlijk wederhoor plaats, waarin ook ruimte is gebleken voor discussie over juistheid of onjuistheid van feiten en bevindingen. Dat zou idealiter moeten worden voorkomen. De rkc kan dit beïnvloeden door de vraag aan de ambtelijke organisatie nader te specificeren.

Het "verwijt" dat de rkc teveel is gericht op bedrijfsvoering wordt door de rkc weerlegd. Als onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van het beleid de kerntaken van de rkc is, dan kan het niet anders dan dat ook de bedrijfsvoering voortdurend wordt meegenomen in de onderzoeken.

De betrokkenheid van de raad wordt door de rkc als goed bestempeld, maar er blijken toch wel verschillende verwachtingspatronen te zijn. Zelfs binnen de rkc wordt de kaderstellende taak van de raad als een belangrijke uitdaging voor de onderzoeksinspanningen gezien, waar de wetgever uitsluitend bedoeld heeft dat de rkc de controlerende taak versterkt. Dit behoeft enige toelichting: Natuurlijk is het zo, dat een heldere kaderstelling noodzakelijk is om uitspraken te kunnen doen over output en outcome van het gevoerde beleid. En juist daar wringt veelal de schoen, want die heldere kaderstelling ontbreekt soms geheel of ten dele. De rkc maakt daarvan melding in haar rapporten en stimuleert op deze wijze de raad om de kaderstellende taakuitvoering te verbeteren. Feitelijk bijdragen aan die taak doet de rkc natuurlijk niet, want deze commissie heeft geen beleidsvoorbereidende rol. Doel van alle onderzoeken is wel een lerend effect te bewerkstelligen; deze constatering is steeds van belang bij keuzes die gedurende onderzoeken worden gemaakt.

4. ANALYSE

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquête en de drie gesprekken met elkaar in verband gebracht, leidend tot een totaalbeeld over de verschillende relevante onderwerpen. Voor de goede orde is het van belang om te benadrukken dat deze analyse ook is gebaseerd op de ervaringsgegevens en de gewenste uitvoeringsaspecten van rekenkamerwerk door de onderzoeker.

4.1 Taak en positie rekenkamercommissie

Over de taakopvatting van de rekenkamercommissie bestaat geen verschil van inzicht. De rkc is een onafhankelijke commissie, die onderzoeken doet naar de uitvoering van het beleid ter versterking van de controlerende taak van de raad. Het valt op dat zowel in de raad als in de organisatie er nuanceringen zijn, ten aanzien van de eigen verantwoordelijkheid van de rkc. Bijvoorbeeld ten aanzien van het zogenaamde normenkader is dat het geval. Waar de rkc een eigen normenkader formuleert, dat moet dienen als meetlat voor de beoordeling van de onderzoeksresultaten, wordt aan de kant van college en organisatie het normenkader geïnterpreteerd als een door de rkc bedacht normenkader voor de inhoud van het beleid. Dat is apert onjuist, temeer daar de rkc nooit inhoudelijke uitspraken doet over de inhoud van het beleid, maar zich slechts beperkt tot de uitvoering (doelmatigheid en doeltreffendheid).

4.2 Kwaliteit van de resultaten

Echte kwalitatieve uitspraken zijn zonder een inhoudelijke herhaling van de onderzoeken niet te doen. Op grond van de bestuurlijke reacties en de reacties uit dit evaluatie onderzoek, mag geconstateerd worden dat de conclusies en aanbevelingen alleszins bruikbaar zijn en ook in een aantal gevallen ook al hebben geleid tot nieuwe beleidsnotities of andere verbeteringen cq aanpassingen binnen de gemeente.

De kwaliteit hangt echter ook samen met de mate waarin "anderen" bereid zijn om de resultaten tot de hunne te maken. Een daar wringt de schoen in Smallingerland, want zover zijn de verschillende partijen niet.

Er is - helaas - sprake van verstoorde verhoudingen.

Er wordt - helaas - defensief en politiek getint gereageerd op onderzoeksresultaten.

De verschillende belanghebbenden praten wel met elkaar, maar kunnen elkaar niet overtuigen.

Van sommige aanbevelingen wordt zelfs een karikatuur gemaakt: natuurlijk is een heldere kaderstelling noodzakelijk om achteraf te kunnen vaststellen of de afgesproken intenties ook daadwerkelijk zijn waargemaakt. Dat kun en mag je niet afdoen met een door het college gemaakte opmerking als: "Wij geven elkaar het vertouwen en hebben dit soort bureaucratie niet nodig".

4.3 Onafhankelijkheid en communicatie

In Smallingerland is sprake van een gemengde commissie. Daarover is iedereen tevreden. De onafhankelijkheid van de commissie komt niet in het geding door de raadsleden in de commissie. De raad en het college worden in voldoende mate en op het juiste moment geïnformeerd over voornemens tot onderzoek en over onderhanden zijnde projecten.

Rapporten van de rkc worden behandeld in één van de raadscommissies, in aanwezigheid van de voorzitter van de rkc en een vertegenwoordiging van het college. Deze omstandigheid roept vragen op. De voorzitter van de rkc is uitsluitend aanwezig voor de beantwoording van informatieve vragen. Inhoudelijk is het rapport namelijk "het laatste woord" van de rkc. Als de voorzitter de gehele vergadering bijwoont, kan hij in de verleiding worden gebracht om ook

inhoudelijk te reageren en dat is ongewenst. De behandeling in een van de raadscommissies, doet te weinig recht aan de bedoelingen van rekenkamercommissiewerk, dat met zijn resultaten ook een lerend effect nastreeft dat verder gaat dan alleen de strekking van de aanbevelingen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die wijzen op vooringenomenheid van de rkc bij keuzes noch bij interpretatie van de onderzoeksresultaten. Het lijkt er overigens wel op dat van een zekere vooringenomenheid sprake is bij de grootste collegepartij, want harde overwegingen of verifieerbare kanttekeningen bij de onderzoeksresultaten zijn niet gevonden en derhalve is de negatieve beoordeling tenminste discutabel.

In een aantal bestuurlijke reacties worden bevindingen beoordeeld als onjuistheden. Het is in hoge mate ongewenst dat de bestuurlijke beoordeling wordt versluierd door dit soort constatering, die dan afleiden van de daadwerkelijke onderzoeksresultaten. Voorafgaand aan het bestuurlijk wederhoor dient derhalve geen twijfel te bestaan over de juistheid en de volledigheid van de bevindingen.

4.4 Kosten en baten

De rkc beschikt over een jaarlijks budget van € 100.000. In geen van de afgelopen jaren is dit budget geheel gebruikt en is het restant teruggevloeid in de algemene middelen. De aanwending van het budget is voor een deel voor interne kosten (vacatiegelden, administratie, opleidingen, etc.) en voor een deel voor onderzoeksbureaus die door de rkc zijn ingehuurd om de onderscheiden onderzoeken in technische zin uit te voeren.

De keuze voor uitbesteding is naar de mening van de onderzoeker een terechte, aangezien op deze wijze de juiste expertise aan het betreffende onderzoeksonderwerp kan worden gekoppeld en erkende kwaliteit op onderzoeksgebied kan worden "gegarandeerd".

Het feit eind 2009 er vier rapporten aan de raad zijn aangeboden is in kwantitatieve zin tegenvallend. Van een commissie van deze omvang, met deze professionele ondersteuning en dit budget zou je wat meer mogen verwachten.

5. AANBEVELINGEN

Op grond van alle gevonden feiten en meningen en op grond van een ruime rekenkamercommissie ervaring van de samensteller van dit onderzoek, zijn de volgende aanbevelingen aan de rekenkamercommissie opgesteld.

1. Investeer in de verbeteringen van de verhoudingen door met college en ambtelijke organisatie een modus te vinden, die de samenwerking productief maakt. Doe dat vanuit de aanwezige kennis van het rekenkamerwerk, maar gebruik die kennis niet als enige waarheid die de rkc in het gelijk zou stellen. Tracht in deze gesprekken ook op één noemer te komen rond methodologie, terminologie en de status van rkc-onderzoek. Betrek hierbij nadrukkelijk de raad en de griffie, want deze vormen belangrijke spelers in het gehele werkterrein rond de rekenkamercommissie. In onderstaande box wordt zeer beknopt een (anonieme) casus beschreven, die illustreert hoe belangrijk zowel de griffie als de raad in deze zijn.

Een rkc kiest de Planning & Control cyclus als onderzoeksonderwerp. Al gedurende de voorbereidingen en tijdens de aanbesteding is er inhoudelijke oppositie vanuit ambtelijke en bestuurlijke kant. Het argument is dat er reeds gewerkt wordt aan een verbetering van de P&C cyclus en dat een rkc-onderzoek overbodig en doublerend zou werken. Nadere oriëntatie vanuit de rkc leverde op, dat de twee processen eerder versterkend dan doublerend zouden werken.

Het onderzoek is uitgevoerd en vervolgens werd als afrondend onderdeel een werkconferentie van alle (!) betrokkenen geprogrammeerd. Helaas kozen college en ambtelijk top ervoor om niet mee te werken.

Het eindrapport leverde veel nieuwe informatie op voor de individuele leden van de raad.

Het ambtelijk en bestuurlijk commentaar op het eindrapport leverde flink wat kritische kanttekeningen op die deels meer op ingebouwde irritaties dan op inhoudelijke argumenten leken te zijn gebaseerd. Het collegevoorstel in de raad was dan ook weinig constructief ten opzichte van de aanbevelingen van de rkc.

De griffie heeft vervolgens de fractievoorzitters bijeen geroepen en met hen de ontstane situatie geanalyseerd. Het resultaat was een raadsbrede motie, waarin het college werd opgedragen om alle aanbevelingen van de rkc over te nemen.

Enkele maanden later constateerde de rkc in haar zelfevaluatie, dat alle aanbevelingen daadwerkelijk een plaats hadden gekregen in het vernieuwde model van de P&C cyclus van betreffende gemeente.

De eerder door de rkc ingenomen positie bleek de juiste: er was sprake van elkaar versterkende processen met een groot leereffect voor de raadsleden.

2. Verscherp het feitelijk wederhoor, waardoor de te verschijnen rapporten worden gevrijwaard van onjuistheden of onvolledigheid. Daag de ambtelijke organisatie uit om op die manier het rapport te beoordelen. Neem vervolgens die ambtelijke commentaren op in het uiteindelijke rapport, tezamen met een verantwoording van de rkc wat zij met die ambtelijke commentaren heeft gedaan.

3. Stel aan de organisatie voor om de behandeling van de rapporten direct in de plenaire raadsvergadering te laten plaats vinden. Dat kan idealiter in twee opeenvolgende vergaderingen. In de eerste is sprake van opiniërend overleg tussen de diverse fracties over de inhoud van het rapport, voorafgegaan door een ronde informatieve vragen aan de rkc. Het resultaat is een inventarisatie van meningen, alsmede in voorkomend geval suggesties van fracties aan het college over de volgende stappen. De tweede vergadering is besluitvormend over het rapport, de bestuurlijke reactie en de al dan niet over te nemen aanbevelingen en suggesties.
4. Neem kennis van alle resultaten van dit evaluatie onderzoek en bespreek deze binnen de rekenkamercommissie. Wees daarbij terughoudend in kwalificerende zin, maar beschouw iedere opmerking als een kans op verbetering of verduidelijking.

Rekenkamercommissie

Aan:

- de raad
- het college van burgemeester en wethouders
- het directieteam
- de hoofden van de afdelingen Samenlevingszaken en Sociale Zaken van de gemeente Smallingerland

Drachten,
14 oktober 2009

Ons kenmerk
ED/JF

Uw kenmerk
-

Behandeld door
Joke Faber
0512 - 581 568
j.faber@smallingerland.nl

Onderwerp
EVALUATIE REKENKAMERCOMMISSIE

Geachte leden van de raad, het college en de ambtelijke organisatie,

In februari 2006 is de Verordening op de Rekenkamercommissie door de raad vastgesteld, in april en mei van dat jaar zijn de leden benoemd en met ingang van september 2006 is de rekenkamercommissie Smallingerland operationeel. In die periode zijn enkele onderzoeken uitgevoerd.

Het lijkt de rekenkamercommissie goed om terug te kijken op haar functioneren in de afgelopen drie jaar. De commissie wil dit graag vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010 doen, omdat er op dat moment zowel in de samenstelling van de raad als in die van de rekenkamercommissie wijzigingen te verwachten zijn.

De evaluatie van het functioneren van de rekenkamercommissie zal uitgevoerd worden door de heer Nysius van Rijn, voorzitter van diverse rekenkamer(commissie)s. De eerste stap bestaat uit het op korte termijn toesturen van een online enquête. Op basis van de uitkomsten van de enquête zal vervolgens een aantal personen uitgenodigd worden om met de heer Van Rijn een gesprek te hebben.

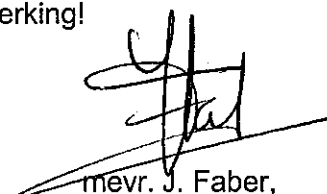
Het is de bedoeling om de evaluatie begin 2010 afgerond te hebben op een zodanig tijdstip dat de huidige gemeenteraad er, indien gewenst, nog over kan spreken.

De rekenkamercommissie verzoekt u dringend om aan de evaluatie mee te werken, zodat er een goede indruk verkregen wordt van het beeld dat raad, college en organisatie hebben van het functioneren van de rekenkamercommissie.

Bij voorbaat hartelijk dank voor deze medewerking!

Met hoogachting,

E.D.T. Dokter RA,
voorzitter

mevr. J. Faber,
ambtelijk secretaris

Aan rekenkamercommissie gemeente Smallingerland
t.a.v. de mevrouw J. Faber

Drachten,
5 november 2009

Ons kenmerk
98968/FBI/EB

Uw kenmerk

Behandeld door
E. Bos
0512 - 581 234
e.bos@smallingerland.nl

VERZONDEN 06 NOV 2009

Onderwerp
EVALUATIE FUNCTIONEREN REKENKAMERCOMMISSIE

Geachte heer, mevrouw,

In uw brief van 14 oktober jl. verzoekt u onder andere ons college, het Directieteam en een tweetal afdelingshoofden dringend mee te werken aan een evaluatie van het functioneren van uw rekenkamercommissie. Wij menen dat het niet wenselijk is dat individuele collegeleden en ambtenaren zich - ook vanwege het doel en de plaats van uw commissie - uitspreken over het functioneren van uw commissie. Vanuit onze positie is het overigens ook moeilijk om een oordeel te vellen. Wij verzoeken dan ook ons en individuele ambtenaren niet te betrekken bij de aangekondigde enquête.

Uiteraard hebben we wel opvattingen over de onderzoeken die onder verantwoordelijkheid van uw commissie zijn uitgevoerd. Korthedshalve verwijzen we naar onze brief aangaande het bestuurlijk wederhoor onderzoek grondbeleid. In die brief hebben we aangegeven dat de daar gegeven opvatting in meer of mindere mate ook geldt voor eerdere onderzoeken. Dat kan de heer Van Rijn dus betrekken bij zijn evaluatie. Een delegatie van ons college is bereid een en ander ten behoeve van de heer van Rijn toe te lichten.

Wij gaan er vanuit dat u als opdrachtgever de heer Van Rijn van onze standpunten op de hoogte stelt.

Met hoogachting,

Burgemeester en wethouders,

secretaris burgemeester

mr. Leendert Maarleveld

drs. Bert Middel

Welkom bij de online enquête van de rekenkamercommissie Smallingerland.

De rekenkamercommissie wil haar eigen functioneren tegen het licht houden en stelt uw mening over een aantal aspecten zeer op prijs.

Het invullen van deze enquête vraagt maximaal ca. 20 minuten van uw tijd.
De meeste vragen kunt u beantwoorden door het antwoord te kiezen dat het meeste aansluit bij uw mening. In enkele gevallen vragen wij een toelichting op uw keuze.

De resultaten van deze enquête worden anoniem verwerkt!

Nadat de alle antwoorden zijn verwerkt worden gesprekken gearrangeerd met een aantal respondenten. Die gesprekken worden gevoerd door de onderzoeker en zijn bedoeld om de enquêteresultaten verder te verfijnen en van commentaar te voorzien. Ook een gesprek met de rekenkamercommissie vormt onderdeel van deze gesprekkencyclus.

Het geheel aan resultaten wordt in de vorm van een rapport gepresenteerd.

1. Wat is uw functie?

- Raadslid
- Griffier
- Extern lid rekenkamercommissie
- Intern lid rekenkamercommissie

2. Bent u tevreden over het functioneren van de rekenkamercommissie?

- zeer tevreden
- tevreden
- niet tevreden/niet ontevreden/geen mening
- ontevreden
- zeer ontevreden

Toelichting:

3. De rekenkamercommissie heeft inmiddels enkele rapporten uitgebracht. Is de rekenkamercommissie er in geslaagd een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het lokaal bestuur?

- Ja
- Enigszins
- Nauwelijks
- Nee

Wilt u uw antwoord kort toelichten?

4. Is de rekenkamercommissie er in geslaagd een bijdrage te leveren aan de versterking van de controlerende taak van de gemeenteraad?

- Ja, volledig
- Ja, enigszins
- Neutraal/geen mening
- Nee, grotendeels niet
- Nee, in het geheel niet

Kun u uw antwoord toelichten?

De rekenkamercommissie van Smallingerland bestaat uit drie raadsleden en vier externe leden. De rekenkamercommissie is dus "gemengd" van samenstelling.
De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

5. Een gemengde rekenkamercommissie zorgt voor het juiste evenwicht tussen onafhankelijkheid en betrokkenheid.

- Geheel mee eens
- Overwegend mee eens
- Neutraal/geen mening
- Overwegend mee oneens
- Geheel mee oneens

Toelichting:

6. Een geheel onafhankelijke commissie (bestaande uit louter externe leden) verdient de voorkeur.

- Geheel mee eens
- Overwegend mee eens
- Geen mening/neutraal
- Overwegend mee oneens
- Geheel mee oneens

Toelichting:

7. De onafhankelijkheid van de commissie vereist een onafhankelijke ambtelijk secretaris.

- Geheel mee eens
- Overwegend mee eens
- Neutraal/geen mening
- Overwegend mee oneens
- Geheel mee oneens

Toelichting:

8. Bent u tevreden over de onderwerpen die de rekenkamercommissie heeft onderzocht? (Het gaat in dit geval dus om "wat" de commissie heeft onderzocht)

- Ja, altijd
- Ja, meestal
- Neutraal/geen mening
- Nee, meestal niet
- Nee, nooit

9. Heeft u zelf onderwerpen kunnen aandragen?

- ja..... 3
- nee

10. Had u dat wel gewild?

- Ja
- nee

11. Bent u tevreden over de manier waarop de rekenkamercommissie de onderzoeksonderwerpen selecteert? (Hier gaat het dus om de keuzes die de commissie maakt om tot een onderwerp te komen)

- Ja, altijd
- Ja, meestal
- Neutraal/geen mening
- Nee, meestal; niet
- Nee, nooit

12. Was u op de hoogte van voorgenomen onderzoeken?

- Ja..... 4
- Soms wel, soms niet 4
- Nee..... 4

13. Heeft u nog kunnen reageren op voornemens (onderzoeksopzetten), voordat het onderzoek daadwerkelijk werd gestart?

- Ja
 Nee

Toelichting:

14. Wat vindt u van de kwaliteit van de drie afgeronde onderzoeken?

	zeer goed	goed	neutraal	slecht	zeer slecht	Weet niet
Subsidieverlening (juli 2007)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bijzondere bijstand (dec. 2007)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Re-integratiebeleid (mei 2009)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Vindt u de aanbevelingen van de rekenkamercommissie praktisch uitvoerbaar?

- Ja, altijd
 Ja, meestal
 Soms wel, soms niet/neutraal
 Nee, meestal niet
 Nee, nooit

Toelichting:

16. Zijn de aanbevelingen van de rekenkamercommissie gericht op een lerend effect?

- Ja, altijd
 Ja, meestal
 Geen mening/neutraal
 Nee, meestal niet
 Nee, nooit

Toelichting:

17. Vindt u dat de behandeling van de onderzoeksrapporten van de rekenkamercommissie door de raad recht doet aan de kwaliteit en de inhoud van die rapporten?

- Ja, volledig
- Ja, ten dele
- Neutraal/geen mening
- Nee, niet volledig
- Nee, nooit

Toelichting:

18. Hoe wordt u op de hoogte gehouden van het werk van de rekenkamercommissie? (meer antwoorden mogelijk)

- Via de griffier
- Via de website
- Via het jaarverslag van de rekenkamercommissie
- Via brieven van de rekenkamercommissie
- Via de onderzoeksrapporten
- Via tussentijdse rapportages

19a. Is de rekenkamercommissie voldoende zichtbaar?

- ja
- Nee
- Dat weet ik niet

19b. Zo nee, hoe zou dat moeten/kunnen verbeteren?

20a. Vindt u dat de inwoners van Smallingerland voldoende betrokken zijn of worden bij het werk van de rekenkamercommissie?

- Ja
- Nee
- Weet niet

20b. Hoe zou naar uw mening die betrokkenheid kunnen worden bevorderd?

21. Vindt u dat de rekenkamercommissie samenwerking zou moeten zoeken met andere (Friese) rekenkamercommissies?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Wilt u uw argumenten hier aangeven?

22. Is het college voldoende betrokken bij het werk van de rekenkamercommissie?

- Ja
- Nee

Wilt u uw antwoord kort toelichten?

23. Heeft u de bestuurlijke reactie van het college (opgenomen in de onderzoeksrapporten) als positief en zorgvuldig ervaren?

- Ja, zonder meer
- Ja, meestal wel
- Neutraal
- Nee, meestal niet
- Nee, nooit

Toelichting:

24. Wat vindt u van de manier waarop college en ambtelijke organisatie omgaan met de onderzoeksresultaten?

- Zorgvuldig en adequaat
- Enigszins terughoudend, maar wel constructief
- Neutraal
- Opvolgend als het niet anders kan
- Geheel afhoudend

Toelichting:

25. Is de raad voldoende betrokken bij het werk van de rekenkamercommissie?

- Ja
- Nauwelijks
- In het geheel niet

Toelichting:

26a. Is de ambtelijke organisatie voldoende betrokken bij het werk van de rekenkamercommissie?

- Ja
- Nee

26b. Zo nee, hoe zou die betrokkenheid kunnen worden verbeterd?

27. De ambtelijke ondersteuning van de rekenkamercommissie is goed.

- Geheel mee eens
- Verdient wel enige verbetering
- Neutraal, niets aan veranderen
- Dient nadrukkelijk te worden aangepast

Toelichting:

28. Bent u raadslid?

- ja..... 8
- nee

29a. De rekenkamercommissie heeft een reglement van orde en haar eigen werkwijze vastgelegd. Hoe werken deze documenten in de praktijk?

29b. Wordt in de praktijk daadwerkelijk conform de eigen richtlijnen gewerkt?

- Ja
 Soms wel, soms niet
 Nee

Wat moet anders?

30a. Heeft u het feitelijk wederhoor als positief en zorgvuldig ervaren?

- Ja, zonder meer
 Ja, ten dele wel
 Neutraal
 Nee, grotendeels niet
 Nee, in het geheel niet

Toelichting:

30b. Heeft u het bestuurlijk wederhoor als positief en zorgvuldig ervaren?

- Ja, zonder meer
 Ja, ten dele
 Neutraal
 Nee, grotendeels niet
 Nee, in het geheel niet

Toelichting:

31. Hoe beoordeelt u de betrokkenheid van de verschillende groeperingen binnen de gemeentelijke organisatie bij het werk van de rekenkamercommissie?

	Goed	Redelijk	Niet goed en niet slecht	Matig	Slecht
College	☐	☐	☐	☐	☐
Gemeenteraad	☐	☐	☐	☐	☐
Ambtelijke organisatie	☐	☐	☐	☐	☐

32a. Dit is het einde van deze enquête.

Wij kunnen ons voorstellen dat u nog zaken onder de aandacht van de onderzoekers wilt brengen. Graag stellen wij u daartoe in de gelegenheid.

33b. Wilt u nu op "EINDE" drukken om deze enquête te beëindigen?

EINDE

